

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคโลกาภิวัตน์ (globalization) ที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงอย่างสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น การคาดการณ์และการวางแผนล่วงหน้าทำให้ยากกว่าในอดีตกาล ประเทศไทยจึงได้ริเริ่มกระบวนการวางแผนในการพัฒนาประเทศในแนวใหม่ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พุทธศักราช 2545-2549 โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมเข้ามามีบทบาทในการวางแผนด้วย โดยเน้นการพัฒนาประเทศแบบใหม่ คือ ยึดคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลให้ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจด้านความรู้ สามารถพึ่งตนเองได้และสามารถแข่งขันได้ ในระดับนานาชาติ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ คือการพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดคุณภาพตามสมรรถภาพอาชีพที่กำหนดไว้โดยจัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาภายใต้การสนับสนุนทรัพยากรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ ให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549. เอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 30 มกราคม 2549)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือและช่างเทคนิคให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระโดยแบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 8 ประเภทวิชาหลัก คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษามีทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งวิชาเหล่านี้มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) (กรมอาชีวศึกษา, 2541, หน้า 3-4)

ในการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของประเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ ที่เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญสนองความต้องการของสถานประกอบการ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2546 โดยการแบ่งการจัดการศึกษาเป็นระบบภาคปกติและระบบทวิภาคี ทั้งนี้มีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนให้ทันกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางเทคโนโลยี และสนองความต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ความสนใจ และโอกาสของผู้เรียนเอง ส่งเสริมประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่นและชุมชน ทั้งนี้เพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือที่มีความรู้ความชำนาญในทักษะวิชาชีพให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนเข้าร่วมร่างหลักสูตรด้วย (กรมอาชีวศึกษา, 2538 , หน้า 17)

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (dual vocational training) หรือระบบโรงเรียนโรงงาน เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2527 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมอาชีวศึกษาดำเนินการทดลองฝึกช่างชำนาญงานประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุงโรงงานอุตสาหกรรมที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงอภัยมณีไทย-อนุสรณ์ ตามโครงการความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษากับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสถานประกอบการ โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์รัฐเยอรมัน ซึ่งการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อฝึกนักเรียนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าให้เป็นช่างฝีมือผู้มีความชำนาญงาน ลักษณะการเรียนจะเรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษาสัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพที่สถานประกอบการสัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดระยะเวลา 3 ปีเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรผู้ชำนาญงาน (อรุณแก้ว ลิขธรรมชโย , 2541, หน้า 2) การดำเนินงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่ผ่านมาจะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่สำคัญจะต้องสอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามความต้องการของสำนักโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและสถานประกอบการ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารรายงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคี พบว่ามีปัญหาบางประการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานหลักสูตรระบบทวิภาคี ทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการสำรวจความคิดเห็นจากสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา กรมอาชีวศึกษา พบว่างบประมาณที่สถานศึกษาได้รับมีน้อยมากประกอบกับระเบียบวิธีงบประมาณมีขั้นตอนยุ่งยากและกำหนดมาตรฐานวัสดุอุปกรณ์การศึกษาไว้ต่ำมาก ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพได้ ประกอบกับหลักสูตรการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวยให้นักเรียนเกิดทักษะผู้สอนส่วนมากไม่มีประสบการณ์จริงจากวิชาชีพมาก่อน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538, หน้า 52-53) ความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และตำราที่ผู้สอนได้ค้นคว้า หรือนักเรียนที่ใช้ประกอบการเรียนไม่เพียงพอ (จำปี อุเงิน, 2541, บทคัดย่อ) เป็นเหตุให้นักเรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี ขาดทักษะพื้นฐานในการทำงาน รวมทั้งขาดคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้สถานศึกษา ส่วนใหญ่ขาดการประสานงานที่ดีในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี บุคลากรในสถานศึกษาขาดการไปดูงานการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ในสถานประกอบการ สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการรับนักเรียนระบบทวิภาคีเข้าฝึกอาชีพสถานประกอบการ ส่วนมากไม่มีนโยบายที่ชัดเจนว่าจะให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และไม่เข้าใจนโยบายทางด้านอาชีวศึกษา รวมทั้งไม่ทราบถึงประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ นอกจากนี้สถานประกอบการยังขาดบุคลากรที่รับผิดชอบในการฝึกทักษะวิชาชีพให้กับนักเรียนที่เรียนระบบทวิภาคี (กรมอาชีวศึกษา, 2543, หน้า 56) นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผลจากการวิจัยปัญหาและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 (ลพบุรี สระบุรี) พบปัญหาด้านหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านครูในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอนและด้านการวัดผลประเมินผลในภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับกลาง (สุวิน กฤษสุริยา, 2547, บทคัดย่อ) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 เพื่อให้ทราบปัจจัยและเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์แต่ละปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะกระทบประโยชน์ในการบริหารงานอาชีวศึกษา ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ซึ่งจะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เกิดคุณภาพในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

2. ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการอาชีวศึกษา สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติตามโครงการทวิภาคีอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคี ตามความเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ประกอบการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ปัจจัยที่ศึกษามี 6 ด้าน คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู นักเรียน สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ประกอบการ ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำนวน 770 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ประกอบการ ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำนวน 412 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables)

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ค่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30 - 39 ปี
- 3) 40 - 49 ปี
- 4) มากกว่า 49 ปี

3.1.3 วุฒิการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 ประสบการณ์

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 - 10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

3.1.5 สถานภาพ

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน
- 3) ผู้ประกอบการ

3.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีผลต่อการบริหารวิชาการตามโครงการทวิภาคี ประกอบด้วย

- 3.2.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร
- 3.2.2 ปัจจัยด้านครู
- 3.2.3 ปัจจัยด้านนักเรียน
- 3.2.4 ปัจจัยด้านสถานประกอบการ
- 3.2.5 ปัจจัยด้านชุมชน
- 3.2.6 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัย หมายถึง มูลเหตุ สาเหตุ หรือสิ่งที่สำคัญที่มีอิทธิพลหรือผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคี ปัจจัยในความหมายนี้ ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม

1.2 ปัจจัยด้านครู หมายถึง ความรู้ ความสามารถของข้าราชการครูที่ทำหน้าที่ในการสอนตามหลักสูตรกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในการสอนมีความสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทครู มีคุณธรรม จริยธรรม

1.3 ปัจจัยด้านนักเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้เรียน ที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม เกษตรกรรม และศิลปกรรม ในระบบอาชีวศึกษาทวิภาคี

1.4 ปัจจัยด้านสถานประกอบการ หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้ควบคุม การฝึกอาชีพ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ดูแลการฝึกอาชีพของผู้เรียน การติดต่อประสานงานกับ ผู้ปกครองและสถานศึกษา

1.5 ปัจจัยด้านชุมชน หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน ที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษา

1.6 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ความเหมาะสมของสถานประกอบการในการฝึกอาชีพและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

3. ทวิภาคี หมายถึง ระบบการศึกษาที่สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 และสถานประกอบการร่วมกันจัดการศึกษา โดยจัดให้มีการผสมผสานการเรียนของนักเรียนในสถานประกอบการ และฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการในฐานะพนักงานบนรากฐานแห่งความร่วมมือของสถานประกอบการกับสถานศึกษา

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือ ผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้บริหาร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

5. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หัวหน้าแผนก หัวหน้าคณะ และครูจ้างสอน แผนกต่าง ๆ ที่เปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม เกษตรกรรม และศิลปกรรม

6. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นที่ 1-3 ปีการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

7. สถานประกอบการ หมายถึง บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงงานอุตสาหกรรม ร้านค้า ซึ่งประกอบธุรกิจบริการหรือผลิตซึ่งรับนักเรียนระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม ประมง อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

8. หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง อาจารย์ผู้ทำหน้าที่วางแผนสำรวจความต้องการและพิจารณาความเหมาะสมของสถานประกอบการ ประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประสานงานการฝึกภาคปฏิบัติของนักเรียนกับสถานประกอบการ จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดปฐมนิเทศนักเรียน จัดประชุมผู้ปกครอง วางแผนจัดการนิเทศ ประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก และอาจารย์นิเทศประสานงานการจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือ

9. เจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยติดต่อประสาน

งานกับสถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนและของสถานประกอบการ ช่วยประสานงานและดำเนินการจัดปฐมนิเทศนักเรียน จัดประชุมผู้ปกครอง ประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศ และจัดทดสอบมาตรฐานฝีมือ

10. หัวหน้าแผนก หมายถึง อาจารย์ผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลภายในแผนกวิชาประสานงานระหว่างแผนกวิชา และตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมที่นักเรียน นักศึกษา จะไปฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ

11. หัวหน้าคณะ หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่ควบคุมหัวหน้าแผนกวิชา อาจารย์ที่สอนในแผนกวิชา ประสานงานร่วมกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

12. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 หมายถึง วิทยาลัยในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ที่เปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2546) จำนวน 15 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์อยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยการอาชีพมหาราช วิทยาลัยการอาชีพเสนา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบางไทร วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรีแห่งที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสิงห์บุรี

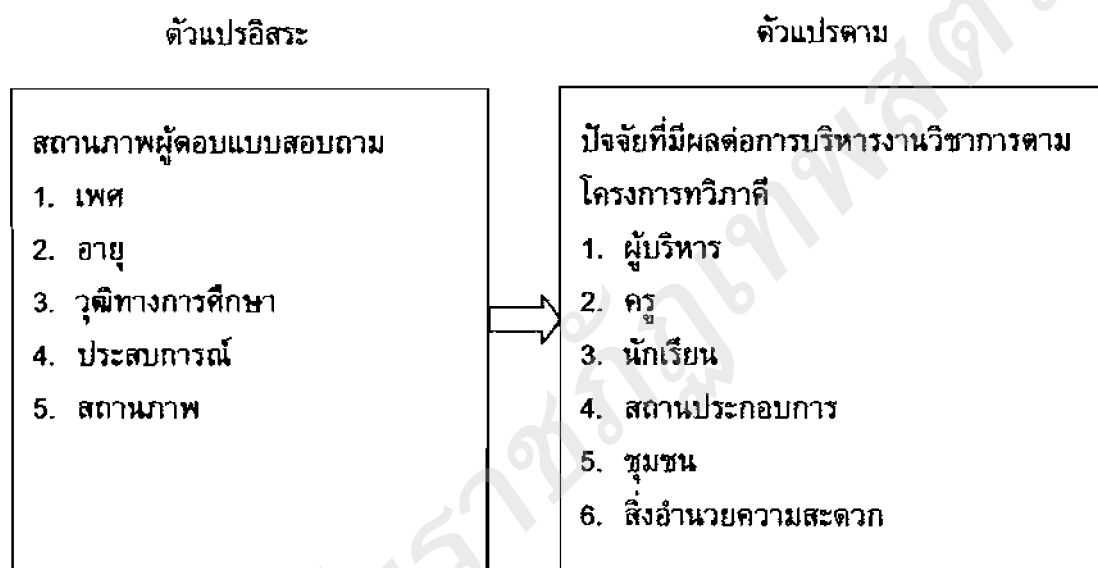
13. การฝึกอาชีพ หมายถึง การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

14. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2546) หมายถึง ลักษณะการเรียนการสอนวิชาชีพ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้าฝึกวิชาชีพจนจบหลักสูตร

15. ประเภทวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนระบบทวิภาคีได้แก่ประเภทวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม เกษตรกรรม และคหกรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 พบว่ามีปัจจัย 6 ด้าน โดยศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ ของเฉลิมพล มุลาลี (2547,บทคัดย่อ) ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 แล้วสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงได้ดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน